รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

The Enhancing community empowerment framework for strengthening the community in NAPA Subdistrict Municipality Mueang Chonburi District Chonburi Province

[Received: April 11, 2024; Revised: May 27, 2024; Accepted: May 29, 2024]

พระชลญาณมุนี
อาจารย์,
วิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Phrachonyanmuni
Teacher,
Chonburi Buddhist College,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

เสาร์คำ ใส่แก้ว
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน,
วิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Saokum Saikaew
Policy and Planning Analyst,
Chonburi Buddhist College,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

CORRESPONDING AUTHOR
Phrachonyanmuni, Teacher, Chonburi Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand. E-mail : saokum.sai@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

ปัญหาที่สะสมมานานของเทศบาลตำบลนาป่า ในฐานะเทศบาลที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ในยุคอุตสาหกรรมที่ประชาชนให้ความสำคัญกับการทำงานมากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์กันในสังคม มีการเคลื่อนย้ายของประชากรแผงและมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมสูง ทำให้เกิดช่องว่างและความไม่เข้มแข็งของชุมชน การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ใช้การวิจัยแบบผสานวิธี ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในเทศบาลตำบลนาป่า จำนวน 400 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและความจำเป็น ของการเสริมพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์มากกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้านและทุกประเด็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความต้องการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจมากที่สุด ได้แก่ ด้านการให้การยอมรับ รองลงมาด้านการมอบหมายอำนาจหน้าที่ และน้อยที่สุด คือ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา 2) การจัดทำรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ได้องค์ประกอบของกลยุทธ์ประกอบด้วย 1 วิสัยทัศน์ 5 พันธกิจ 10 เป้าประสงค์ และ 36 กลยุทธ์ 3) การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ : การเสริมสร้างอำนาจ; ความเข้มแข็งชุมชน; จังหวัดชลบุรี

Abstract

The longstanding issue of Na Pa Subdistrict Municipality, as a municipality located within the AMATA NAKON Industrial Estate In the industrial era, people prioritize work over social interactions. The migration of populations and significant cultural differences lead to gaps and a lack of cohesion within communities. The objective of this research is to study the patterns of empowerment to promote community strength within the NAPA Subdistrict Municipality, MUEANGCHONBURI District, CHONBURI Province. The research employs a mixed-method approach, with the sample population consisting of 400 residents of Na Pa Subdistrict Municipality. The key informants and focus group discussions involve 12 participants. The research utilizes questionnaires and interviews as research tools. Data analysis includes frequency, percentage, mean, and content analysis. The research findings reveal that 1) the current state and necessity of empowerment to promote community strength within the Na Pa Subdistrict Municipality show an average preference for desired conditions significantly higher than the current state in all aspects and issues. Overall, it is at a high level. The aspect with the highest demand for empowerment is acceptance, followed by delegation of authority, and the least is training and development. 2) The development of an empowerment framework to promote community strength consists of 1 Vision, 5 Missions, 10 Objectives and 36 Strategies 3) The evaluation of the empowerment framework to promote community strength reveals that it is appropriate, feasible, and beneficial, with an overall high level of suitability. It is deemed practical for implementation.

Keywords: Empowerment Framework; Strengthening the Community; Chonburi Province

บทนำ

การเสริมสร้างอำนาจ หรือ “Empowerment” เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่มุ่งเน้นไปที่การเพิ่มความแข็งแกร่งและความสามารถในการควบคุม หรือมีอิทธิพลต่อผู้อื่นให้ยอมรับและทำตามคำสั่งหรือความเห็นของตนเอง (พินทุสร โพธิ์อุไร, 2562) ในขณะที่เทรซี (Diane Tracy, 1990 อ้างถึงใน ภูวไนย สุนา, 2564) ได้กำหนดขั้นตอนของการเสริมสร้างพลัง เรียกว่า ฟีรามิดอำนาจ (Power pyramid) ประกอบด้วย ความชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบ, การมอบหมายอำนาจหน้าที่, การกำหนดมาตรฐานการทำงานที่เป็นเลิศ, การฝึกอบรมและการพัฒนา, การให้ความรู้และสารสนเทศ, ให้ข้อมูลป้อนกลับ, ให้การยอมรับ, ให้ความไว้วางใจ, ยอมรับข้อผิดพลาด และให้เกียรติและเคารพต่อการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน และอรทัย ปาอ้าย (2558) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ ประกอบด้วย การจัดสรรทรัพยากร, การมีส่วนร่วม, บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร และการส่งเสริมการเรียนรู้

ส่วนคำว่า ความเข้มแข็งชุมชน หมายถึง การที่คนมีความสุข ครอบครัวอบอุ่น เศรษฐกิจ มั่นคง สิ่งแวดล้อมยังยืน อันเป็นผลลัพธ์จากสภาวะพื้นฐานนับตั้งแต่วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ การรวมพลังชุมชนในการร่วมกนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและวิถีทางการดำรงชีวิตของท้องถิ่น (สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ และคณะ, 2559) สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญของชุมชนเข้มแข็ง คือ ความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน, ความมั่งคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตในชุมชน, การมีจิตสำนึกสาธารณะ, การมีวิสัยทัศน์ของชุมชน, ความรักและหวงแหนชุมชน (โกมินทร์ กุลเวชกิจ, 2558) ในส่วนของผลกระทบที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรชุมชน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมืองหรือสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศ (อรทัย ก๊กผล, 2559)

ทั้งนี้ เทศบาลตำบลนาป่า กล่าวตามแนวคิดของสำนักชิกคาโก้ (Chicago Approach) พบว่า ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร เป็นพื้นที่มีประชากรที่ทำงานในนิคมอุตสาหกรรมเข้ามาพักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีประชากรหนาเน้น มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมรวมถึงวิถีชีวิต ดังนั้น ชุมชนดั่งเดิมจึงมีปัญหากับประชากรแผงอยู่บ่อยครั้ง ทั้งวัฒนธรรมที่ไม่ตรงกัน การปกครองดูแลที่ยากลำบากและการไม่เคารพกฎระเบียบของชุมชน สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ความเข้มแข็งของชุมชนลดลง เนื่องจากผู้นำชุมชนและประชุมชนไม่สามารถรวมกลุ่มกันได้ ทั้งนี้เทศบาลตำบลนาป่า ยังขาดแผนพัฒนา หรือส่งเสริมความเข้มแข็งทางชุมชนเฉพาะด้าน ชุมชนจึงมีความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ยังอาจส่งผลถึงปัญหาระยะยาวในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาการเสริมพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และนำสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการ การวางแผนและการกำหนดนโยบาย เสนอแก่ผู้มีอำนาจในการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยบูรณาการกับภาคส่วนอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความจำเป็น ของการเสริมพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

3. เพื่อประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความจำเป็น ของการเสริมพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

1) รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลการวิจัย จากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบที่ไม่ทราบโอกาสหรือความน่าจะเป็น ด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าเท่ากับ 0.976 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) ได้ค่าเท่ากับ 0.991 แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามลักษณะเช็คลิสต์ (Check List) ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปของความเข้มแข็งของชุมชน และส่วนที่ 3 สภาพทั่วไปของการส่งเสริมพลังอำนาจของชุมชน กำหนดเกณฑ์ตามหลักการของลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค ($PNI_{Modified}$)

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

1) รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มเฉพาะ

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 2 ชุด ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 3 ข้อ คือ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทพื้นที่ชุมชนในเทศบาลตำบลนาป่า และต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับอำนาจชุมชน รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน จึงได้มาซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับผู้บริหารในเทศบาลตำบลนาป่า จำนวน 2 คน, ผู้ทรงคุณวุฒิระดับผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน, นักวิชาการด้านแผนและการเมืองการปกครอง จำนวน 2 คน ส่วนการสนทนากลุ่มเฉพาะได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับสนทนากลุ่ม จำนวน 5 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาป่า, ประธานสภาเทศบาลตำบลนาป่า, ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ, กำนันเทศบาลตำบลนาป่า และประธานกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเทศบาลตำบลนาป่า

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อคำถามที่ทำการศึกษาไว้ในลักษณะกว้าง ๆ ล่วงหน้า ก่อนทำการสัมภาษณ์ เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด มีจำนวน 10 ข้อคำถาม ชุดที่ 2 แบบสนทนากลุ่ม เป็นการวิภาษวิธี เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดกลุ่มข้อมูล เนื้อหาเป็น 3 รูปแบบ ทั้งข้อมูลเชิงข้อเสนอ เชิงปฏิเสธ และข้อมูลเชิงสรุป

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่ม โดยการการถอดความข้อมูล การจัดการข้อมูล การบันทึก การอธิบาย การจัดหมวดหมู่ข้อมูล และการตีความหมายข้อมูล

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

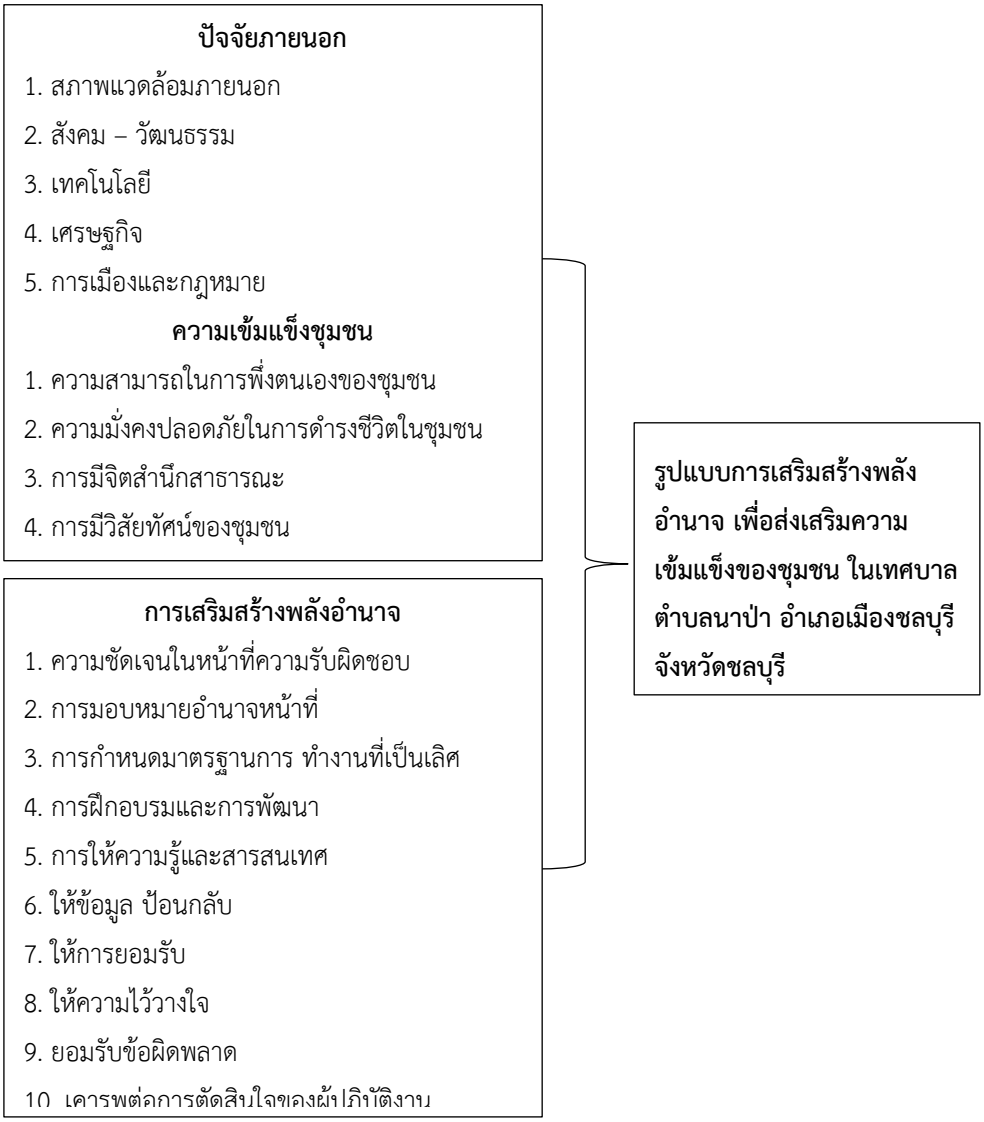
1) รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 24 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง คือ ต้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาป่าเท่านั้น

4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินไว้ ตามหลักการของลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ

5) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 : กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : พระชลญาณมุนี และเสาร์คำ ใส่แก้ว, 2567

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและความจำเป็น ของการเสริมพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

1.1 สภาพปัจจุบันของความเข้มแข็งชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของความเข้มแข็งชุมชน

สภาพความเข้มแข็งชุมชน	สภาพปัจจุบัน		สถาที่พึงประสงค์		PNI
	$\bar{x}$	ระดับ	$\bar{x}$	ระดับ	modified
1. ความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน	3.15	ปานกลาง	4.61	สูงมาก	0.317
2. ความมั่งคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตในชุมชน	3.12	ปานกลาง	4.63	สูงมาก	0.326
3. การมีจิตสำนึกสาธารณะ	3.14	ปานกลาง	4.64	สูงมาก	0.323
4. การมีวิสัยทัศน์ของชุมชน	3.11	ปานกลาง	4.60	สูงมาก	0.324
5. ความรักและหวงแหนชุมชน	3.12	ปานกลาง	4.63	สูงมาก	0.327
โดยภาพรวม	3.13	**ปานกลาง**	4.62	**สูงมาก**	0.323

จากตารางที่ 1 พบว่า ความเข้มแข็งอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านมีความเข้มแข็งอยู่ระดับปานกลาง โดยด้านที่มีความเข้มแข็งมากที่สุด คือ ด้านความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน รองลงมาคือ ด้านการมีจิตสำนึกสาธารณะ และความเข้มแข็งต่ำที่สุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ของชุมชน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งชุมชน โดยภาพรวม พบว่า ความเข้มแข็งอยู่ในระดับสูงมาก และรายด้านมีความเข้มแข็งสูงมาก โดยด้านที่มีความเข้มแข็งมากที่สุด คือ ด้านการมีจิตสำนึกสาธารณะ รองลงมาคือ ด้านความมั่งคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตในชุมชน และด้านความรักและหวงแหนชุมชน และความเข้มแข็งต่ำที่สุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ของชุมชน เมื่อเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยการระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการเสริมพลังก่อน เรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความรักและหวงแหนชุมชน ด้านความมั่งคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตในชุมชน ด้านการมีวิสัยทัศน์ของชุมชน ด้านการมีจิตสำนึกสาธารณะ และด้านความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน

1.2 สภาพปัจจุบันของการเสริงสร้างพลังอำนาจแก่ชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันของการเสริงสร้างพลังอำนาจแก่ชุมชน

การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ชุมชน	สภาพปัจจุบัน		สถาที่พึงประสงค์		PNI
	$\bar{x}$	ระดับ	$\bar{x}$	ระดับ	modified
1. ความชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบ	3.28	ปานกลาง	4.63	สูงมาก	0.292
2. การมอบหมายอำนาจหน้าที่	3.33	ปานกลาง	4.8	สูงมาก	0.307
3. กำหนดมาตรฐานการทำงานที่เป็นเลิศ	3.28	ปานกลาง	4.66	สูงมาก	0.296
4. การฝึกอบรมและการพัฒนา	3.36	ปานกลาง	4.61	สูงมาก	0.271
5. การให้ความรู้และสารสนเทศ	3.33	ปานกลาง	4.62	สูงมาก	0.281
6. การให้ข้อมูลป้อนกลับ	3.31	ปานกลาง	4.7	สูงมาก	0.296
7. การให้การยอมรับ	3.27	ปานกลาง	4.77	สูงมาก	0.314
8. การให้ความไว้วางใจ	3.32	ปานกลาง	4.74	สูงมาก	0.299
9. การยอมรับข้อผิดพลาด	3.34	ปานกลาง	4.66	สูงมาก	0.283
10. เคารพต่อการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน	3.39	ปานกลาง	4.73	สูงมาก	0.283
โดยภาพรวม	3.32	**ปานกลาง**	4.69	**สูงมาก**	0.292

จากตารางที่ 2 พบว่า มีการเสริมสร้างพลังอำนาจอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านมีความเข้มแข็งระดับปานกลาง โดยด้านที่มีการเสริมสร้างพลังอำนาจมากที่สุด คือ ด้านเคารพต่อการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา และต่ำที่สุดคือ ด้านการให้การยอมรับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริงสร้างพลังอำนาจแก่ชุมชน โดยภาพรวม พบว่า ความเข้มแข็งอยู่ในระดับสูงมาก และรายด้านมีการเสริมสร้างพลังอำนาจในระดับสูงมาก โดยด้านที่มีความเข้มแข็งมากที่สุด คือ ด้านการมอบหมายอำนาจหน้าที่ รองลงมาคือ ด้านการให้การยอมรับ และต่ำที่สุดคือ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา เมื่อเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยการระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจก่อน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้การยอมรับ ด้านการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ด้านการให้ความไว้วางใจ ด้านการกำหนดมาตรฐานการ ทำงานที่เป็นเลิศ ด้านการให้ข้อมูล

ป้อนกลับ ด้านความชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการยอมรับข้อผิดพลาด ด้านเคารพต่อการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน ด้านการให้ความรู้และสารสนเทศ และด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา

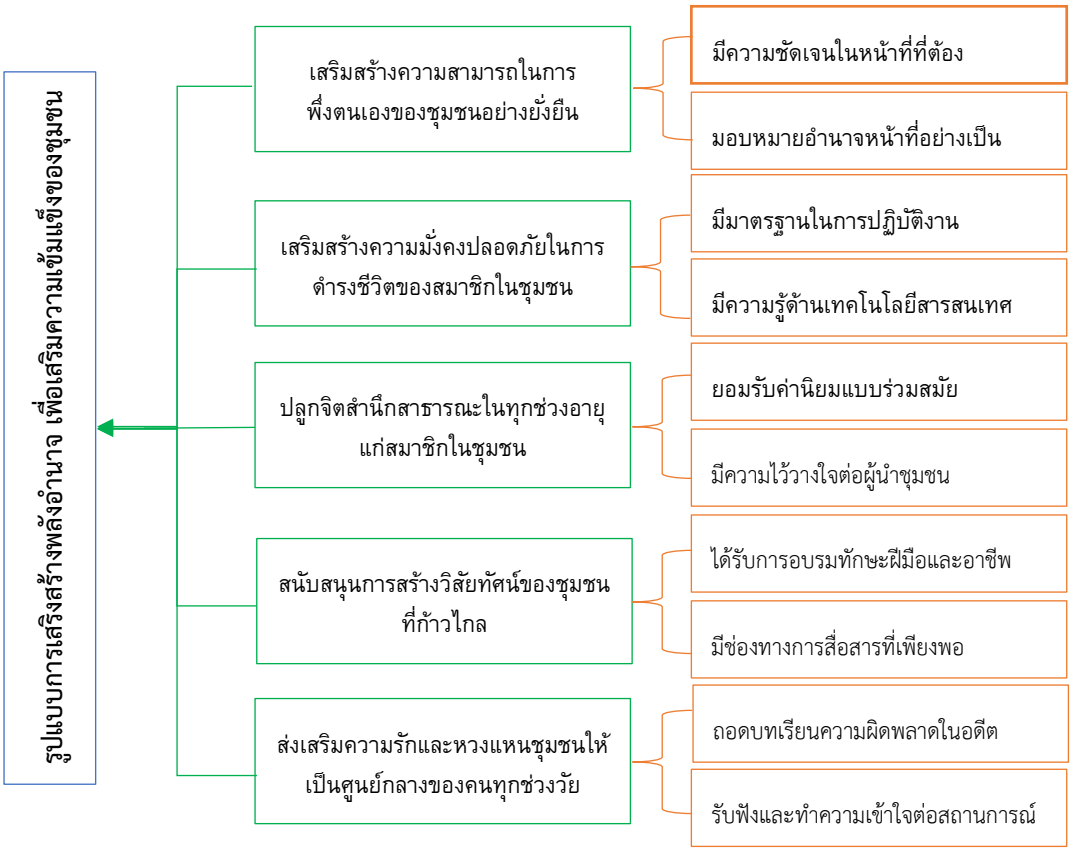
1.3 สภาพปัจจุบันของปัจจัยภายนอก ที่เอื้อต่อการเสริงสร้างพลังอำนาจแก่ชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบันของปัจจัยภายนอก ที่เอื้อต่อการเสริงสร้างพลังอำนาจแก่ชุมชน

ปัจจัยภายนอกการเสริมพลังอำนาจแก่ชุมชน	สภาพปัจจุบัน		สถาที่พึงประสงค์		PNI
	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	modified
1. สภาพสังคม (S)	3.26	ปานกลาง	4.69	สูงมาก	0.305
2. นวัตกรรมและเทคโนโลยี (T)	3.25	ปานกลาง	4.72	สูงมาก	0.311
3. สภาพเศรษฐกิจ (E)	3.29	ปานกลาง	4.73	สูงมาก	0.304
4. นโยบายของรัฐ (P)	3.31	ปานกลาง	4.79	สูงมาก	0.309
โดยภาพรวม	3.28	**ปานกลาง**	4.73	**สูงมาก**	0.307

จากตารางที่ 3 พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านมีการปฏิบัติระดับปานกลาง โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านนโยบายของรัฐ รองลงมาคือ ด้านสภาพเศรษฐกิจ และมีต่ำที่สุดคือ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของปัจจัยภายนอก ที่เอื้อต่อการเสริงสร้างพลังอำนาจแก่ชุมชน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับสูงมาก และรายด้านมีการปฏิบัติในระดับสูงมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านนโยบายของรัฐ รองลงมาคือ ด้านสภาพเศรษฐกิจ และต่ำที่สุดคือ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี เมื่อเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยการระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจก่อน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านนโยบายของรัฐ ด้านสภาพสังคม และด้านสภาพเศรษฐกิจ

2. การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ (แผนภาพที่ 1)

ภาพที่ 2 : สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

ที่มา : พระชลญาณมุนี และเสาร์คำ ใส่แก้ว, 2567

จากแผนภาพที่ 2 สามารถอธิบายการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ได้ดังนี้

1. เสริมสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1) สมาชิกในชุมชนมีความชัดเจนในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย กล่าวคือ ส่งเสริมการสั่งการต่าง ๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีความเป็นกิจจลักษณะ และจัดให้มีการประชุมและการสื่อสารประจำเดือน ส่งเสริมการกำหนดเป้าหมายและขอบเขตการทำงาน สื่อสารและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานร่วมกันอย่างเปิดเผยและเชื่อถือได้ 2) ภาระกิจที่เกิดขึ้นในชุมชนมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ทำอย่างเป็นระบบระเบียบ กล่าวคือ มอบหมายอำนาจในการดำเนินการหน้าที่ต่าง ๆ ให้กับผู้ที่เหมาะสม แก่ภาระหน้าที่นั้น ๆ การสร้างแรงจูงใจและโอกาสให้แก่สมาชิกในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินภาระหน้าที่ในชุมชน ติดตามการดำเนินการและประเมินผลเพื่อให้มั่นใจว่าหน้าที่และความรับผิดชอบได้รับการดำเนินการตามที่กำหนด

2. เสริมสร้างความมั่งคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานในชุมชนของฝ่ายปกครองมีมาตรฐานการในการทำงานที่ดีขึ้นและยั่งยืน กล่าวคือ การวิเคราะห์งานทั้งหมดที่ต้องทำและเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานในทุกระดับชั้น รวบรวมขั้นตอนการดำเนินงานและกำหนดลำดับขั้นตอนที่ต้องทำตามลำดับ กำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการวัดความสำเร็จของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน 2) ประชาชนมีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐานและมีภูมิคุ้มกันด้านอาชญากรรมทางไซเบอร์ กล่าวคือ การสร้างสถานที่เผยแพร่และเข้าถึงข้อมูลทั้งจากหนังสือ วรรณกรรม และสื่ออื่น ๆ ที่สามารถเพิ่มความรู้ การจัดสัมมนาหรือนำเสนอเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความรู้ การจัดโครงการอบรมที่เน้นให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และทันสมัย โดยใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญ การสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและมีความสามารถในการรองรับความต้องการข้อมูลของชุมชน

3. ปลูกจิตสำนึกสาธารณะในทุกช่วงอายุ แก่สมาชิกในชุมชน ได้แก่ 1) เกิดการยอมรับ ค่านิยม และวัฒนธรรมใหม่แบบร่วมสมัย ที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อวัฒนธรรมเก่า กล่าวคือ กำหนดเป้าหมายและค่านิยมของชุมชนให้เป็นที่ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกทราบถึงวัตถุประสงค์และค่านิยมของชุมชน กำหนดกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับผู้ที่มีสิทธิ์เข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชน จัดกิจกรรมหรืองานสังสรรค์เพื่อต้อนรับสมาชิกใหม่ที่เข้าร่วมชุมชน สร้างกฎหรือระเบียบที่กำหนดสิทธิ์และความรับผิดชอบของสมาชิกในชุมชน 2) ประชาชนมีความไว้วางใจต่อผู้นำชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการชุมชน กล่าวคือ การให้ความเคารพและสนับสนุนความเท่าเทียมในชุมชน การสื่อสารที่เปิดเผยและที่ถูกต้องช่วยในการเข้าใจกันมากขึ้น ทำให้คนรู้สึกไว้วางใจต่อกัน สมาชิกในชุมชนมีนิสัยในการรับฟังและเข้าใจความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างนิสัยการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร หรือความรู้ที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ของทุกคนในชุมชน

4. สนับสนุนการสร้างวิสัยทัศน์ของชุมชนที่ก้าวไกล ได้แก่ 1) สมาชิกในชุมชนได้รับการอบรมทักษะฝีมือ รวมถึงการพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำรงชีพ กล่าวคือ การให้คำแนะนำปรึกษาที่เสริมสร้างความมั่นใจและสนับสนุนในการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคคลในชุมชน สนับสนุนกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมในชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน การจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกันและการสร้างทีม เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน 2) เกิดช่องการการสื่อสารระหว่างหน่วยงานรัฐ ผู้นำชุมชน และภาคประชาชน รวมถึงมีความกล้าในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น กล่าวคือ การจัดตั้งหน่วยงานหรือสำนักงานที่รับผิดชอบในการรับคำร้องเรียนจากประชาชน การใช้สื่อมวลชนเป็นช่องทางในการแสดงความคิดเห็นและข้อร้องเรียน การสร้างเว็บไซต์ที่เป็นที่เก็บข้อมูลและสื่อสารกับสมาชิกในชุมชน

5. ส่งเสริมความรักและหวงแหนชุมชนให้เป็นศูนย์กลางของคนทุกช่วงวัย ได้แก่ 1) เกิดการเรียนรู้จากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และสร้างแผนการแก้ไขหรือการป้องกันเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดอีกครั้งในอนาคต กล่าวคือ ส่งเสริมวิเคราะห์สาเหตุของความผิดพลาดที่ต้องการแก้ไขอย่างชัดเจน

สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการรับผิดชอบและการแก้ไขข้อผิดพลาด การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและใช้เป็นโอกาสในการพัฒนาและปรับปรุง ติดตามและการประเมินผล ตรวจสอบการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างสม่ำเสมอ 2) เกิดการรับฟังและเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน กล่าวคือ สนับสนุนให้คนในชุมชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและคำแนะนำในการตัดสินใจ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้คนในชุมชนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล

3. การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี (ตารางที่ 4 - 6)

ตารางที่ 4 การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
	$\bar{x}$	ระดับ	$\bar{x}$	ระดับ	$\bar{x}$	ระดับ
vision	3.53	มาก	3.01	มาก	3.75	มาก
Mission 1	4.16	มาก	3.97	มาก	4.19	มาก
Mission 2	3.77	มาก	4.09	มาก	3.99	มาก
Mission 3	4.07	มาก	3.82	มาก	3.91	มาก
Mission 4	3.94	มาก	4.01	มาก	4.21	มาก
Mission 5	3.92	มาก	4.17	มาก	4.08	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ (นาป่าเป็นเมืองน่าอยู่ บริหารงานโปร่งใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เพียบพร้อมสาธารณูปการ ก้าวนำด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี) อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มากที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ รองลงมาคือ ความเหมาะสม และน้อยที่สุดคือ ความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณาการประเมินความเหมาะสมของพันธกิจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ เสริมสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนอย่างยั่งยืน (Mission 1) รองลงมาคือ ปลูกการมีจิตสำนึกสาธารณะในทุกช่วงอายุแก่สมาชิกในชุมชน (Mission 3) และน้อยที่สุดคือ ส่งเสริมความรักและหวงแหนชุมชนให้เป็นศูนย์กลางของคนทุกช่วงวัย (Mission 5) ตามลำดับ ส่วนการประเมินความเป็นไปได้ของพันธกิจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ส่งเสริมความรักและหวงแหนชุมชนให้เป็นศูนย์กลางของคนทุกช่วงวัย (Mission 5) รองลงมาคือ

เสริมสร้างความมั่งคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชน (Mission 2) และน้อยที่สุดคือ ปลูกการมีจิตสำนึกสาธารณะในทุกช่วงอายุแก่สมาชิกในชุมชน (Mission 3) ส่วนการประเมินความเป็นประโยชน์ของพันธกิจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด คือ สนับสนุนการสร้างวิสัยทัศน์ของชุมชนที่ก้าวไกล (Mission 4) รองลงมาคือ เสริมสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนอย่างยั่งยืน (Mission 1) และน้อยที่สุดคือ ปลูกการมีจิตสำนึกสาธารณะในทุกช่วงอายุแก่สมาชิกในชุมชน (Mission 3)

ตารางที่ 5 การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านเป้าประสงค์

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
	$\overline{x}$	ระดับ	$\overline{x}$	ระดับ	$\overline{x}$	ระดับ
Objective 1	4.20	มาก	3.88	มาก	4.12	มาก
Objective 2	4.14	มาก	4.08	มาก	4.27	มาก
Objective 3	3.71	มาก	4.13	มาก	3.99	มาก
Objective 4	3.83	มาก	4.05	มาก	3.99	มาก
Objective 5	3.97	มาก	3.92	มาก	3.90	มาก
Objective 6	4.17	มาก	3.72	มาก	3.92	มาก
Objective 7	4.09	มาก	4.15	มาก	4.10	มาก
Objective 8	3.78	มาก	3.87	มาก	4.33	มาก
Objective 9	4.05	มาก	4.37	มาก	3.97	มาก
Objective 10	3.80	มาก	3.97	มาก	4.19	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อพิจารณาการประเมินความเหมาะสมของเป้าประสงค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ สมาชิกในชุมชนมีความชัดเจนในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (Objective 1) รองลงมาคือ ประชาชนมีความไว้วางใจต่อผู้นำชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการชุมชน (Objective 6) และน้อยที่สุดคือ การปฏิบัติงานในชุมชนของฝ่ายปกครองมีมาตรฐานการในการทำงานที่ดีขึ้นและยั่งยืน (Objective 3) ส่วนการประเมินความเป็นไปได้ของเป้าประสงค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ สมาชิกในชุมชนได้รับการอบรมทักษะฝีมือ รวมถึงการพัฒนา

ทักษะที่สำคัญต่อการดำรงชีพ (Objective 7) รองลงมาคือ การปฏิบัติงานในชุมชนของฝ่ายปกครองมีมาตรฐานการในการทำงานที่ดีขึ้นและยั่งยืน (Objective 3) และน้อยที่สุดคือ ประชาชนมีความไว้วางใจต่อผู้นำชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการชุมชน (Objective 6) ส่วนการประเมินความเป็นประโยชน์ของเป้าประสงค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด คือ เกิดช่องการสื่อสารระหว่างหน่วยงานรัฐ ผู้นำชุมชน และภาคประชาชนรวมถึงมีความกล้าในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น (Objective 8) รองลงมาคือ ภาระกิจที่เกิดขึ้นในชุมชนมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ทำอย่างเป็นระบบระเบียบ (Objective 2) และน้อยที่สุดคือ เกิดการยอมรับค่านิยม และวัฒนธรรมใหม่แบบร่วมสมัย ที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อวัฒนธรรมเก่า (Objective 5)

ตารางที่ 6 การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านกลยุทธ์

ด้านกลยุทธ์	คะแนนการประเมิน	
	$\bar{x}$	ระดับ
ความเหมาะสม (เฉพาะอันดับที่ 1 ที่ 2 และสุดท้าย)		
1) ส่งเสริมการกำหนดเป้าหมายและขอบเขตการทำงาน	4.49	มาก
2) สนับสนุนให้คนในชุมชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและคำแนะนำในการตัดสินใจ	4.48	มาก
3) จัดให้มีการประชุมและการสื่อสารประจำเดือน	3.51	มาก
ความเป็นไปได้ (เฉพาะอันดับที่ 1 ที่ 2 และสุดท้าย)		
1) ส่งเสริมวิเคราะห์สาเหตุของความผิดพลาด และสรุปประเด็นที่ต้องการแก้ไขอย่างชัดเจน	4.47	มาก
2) จัดให้มีการประชุมและการสื่อสารประจำเดือน	4.40	มาก
3) การเคารพและยอมรับความแตกต่างในการตัดสินใจของคนในชุมชน โดยไม่มีกีดกันสิทธิของผู้อื่น	3.52	มาก
ความเป็นประโยชน์ (เฉพาะอันดับที่ 1 ที่ 2 และสุดท้าย)		
1) การสร้างเว็บไซต์ที่เป็นที่เก็บข้อมูลและสื่อสารกับสมาชิกในชุมชน	4.43	มาก

ด้านกลยุทธ์	คะแนนการประเมิน	
	$\bar{x}$	ระดับ
2) การจัดโครงการอบรมที่เน้นให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และทันสมัย โดยใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญ	4.41	มาก
3) จัดกิจกรรมหรืองานสังสรรค์เพื่อต้อนรับสมาชิกใหม่ที่เข้าร่วมชุมชน	3.60	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า เมื่อพิจารณาการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ส่งเสริมการกำหนดเป้าหมายและขอบเขตการทำงาน รองลงมาคือ สนับสนุนให้คนในชุมชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและคำแนะนำในการตัดสินใจ และน้อยที่สุดคือ จัดให้มีการประชุมและการสื่อสารประจำเดือน ตามลำดับ ส่วนการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ส่งเสริมวิเคราะห์สาเหตุของความผิดพลาด และสรุปประเด็นที่ต้องการแก้ไขอย่างชัดเจน และสนับสนุนให้คนในชุมชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและให้คำเหตุผลในการตัดสินใจ รองลงมาคือ จัดให้มีการประชุมและการสื่อสารประจำเดือน และน้อยที่สุดคือ การเคารพและยอมรับความแตกต่างในการตัดสินใจของคนในชุมชน โดยไม่มีกีดกันสิทธิของผู้อื่น ส่วนการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด คือ การสร้างเว็บไซต์ที่เป็นที่เก็บข้อมูลและสื่อสารกับสมาชิกในชุมชน รองลงมาคือ การจัดโครงการอบรมที่เน้นให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และทันสมัย โดยใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญ และน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมหรืองานสังสรรค์เพื่อต้อนรับสมาชิกใหม่ที่เข้าร่วมชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ที่นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและความจำเป็น ของการเสริมพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน มีการเสริมสร้างพลังอำนาจอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านมีความเข้มแข็งระดับปานกลาง ดังนั้น ผลการวิจัยดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิรันทร์ดา เสือจอย (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ รพีภัทร์ สุขสมเกษม (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษา

ชุมชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน คือ 1) ยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ในพื้นที่ และ 2) การกำหนดกรอบในการใช้งบประมาณสำหรับเงินอุดหนุนชุมชนยังมีจำกัด ในทัศนะของผู้เขียนมองว่า ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องจากหลายปัจจัย ได้แก่ ประการที่หนึ่งความขัดแย้งและการแบ่งแยก จริงอยู่ที่การเสริมอำนาจบางครั้งอาจทำให้เกิดความแข็งแกร่งในกลุ่มบางกลุ่มในชุมชน แต่ก็ทำให้เกิดการแยกแยะและความขัดแย้งในชุมชนได้ ประการที่สอง ความขัดแย้งทางการเมือง การแข่งขันเพื่อเสริมอำนาจในชุมชนอาจทำให้เกิดการแบ่งแยกทางการเมือง ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคในการพัฒนาชุมชนและการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนาป่า

2. การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยรูปแบบดังกล่าวมีการมุ่งเน้นที่สำคัญ 5 ด้าน คือ เสริมสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนอย่างยั่งยืน เสริมสร้างความมั่งคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชน ปลูกจิตสำนึกสาธารณะในทุกช่วงอายุแก่สมาชิกในชุมชน สนับสนุนการสร้างวิสัยทัศน์ของชุมชนที่ก้าวไกล และส่งเสริมความรักและหวงแหนชุมชนให้เป็นศูนย์กลางของคนทุกช่วงวัย ผลการวิจัยจึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ นภาภรณ์ หะวานนท์ และคณะ (2560) ที่กล่าวถึงดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนประกอบด้วยดัชนีช่อยที่สำคัญมี 5 ประการ คือ ความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน ความมั่งคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตในชุมชน การมีจิตสำนึกสาธารณะ การมีวิสัยทัศน์ของชุมชน และ ความรักและหวงแหนชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการจัดการชุมชนเข้มแข็ง: รูปแบบปัจจัยและตัวชี้วัด พบว่า ส่วนผลเกี่ยวกับการศึกษารูปแบบตัวชี้วัดการจัดการชุมชนเข้มแข็งในระดับชุมชน พบว่า มีรูปแบบตัวชี้วัดที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและองค์กรชุมชน ด้านวัฒนธรรมและการเวียนรู้ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทัศนะของผู้วิจัยมองว่า ความเข้มแข็งของชุมชนมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากมีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองและคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่สิ่งที่จะตามมา อาทิ เช่น ลักษณะสังคมที่มีความสามัคคีและความไว้วางใจต่อกัน การพัฒนาทรัพยากรร่วมกัน เกิดการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ เกิดการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม และการพัฒนาเศรษฐกิจ

3. การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน จากการศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาการประเมินความเหมาะสมของพันธกิจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มิ่งขวัญ คงเจริญ และอาชัญญา รัตนอุบล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนการประเมินความเป็นไปได้ ของพันธกิจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว จิระพงค์ เรืองกุน และสายใจ ชุนประเสริฐ (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนพูน

บำเพ็ญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะชุมชนเข้มแข็งของชุมชนพูนบำเพ็ญสะท้อนได้จากความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน ความมั่นคงปลอดภัยของชุมชน การมีวิสัยทัศน์ของชุมชน และความรักและหวงแหนชุมชน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ในทัศนะของผู้เขียนมองว่า รูปแบบเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน อาจเป็นความแปลกใหม่ของผู้บริหารในเทศบาลตำบลนาป่า เนื่องจากรูปแบบดังกล่าวยังไม่เคยถูกนำมาใช้ในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ดังนั้นเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ จึงต้องมีการร่างแผนส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเสนอต่อผู้บริหารเทศบาลต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยรัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วมของประชากรในการตัดสินใจและการดำเนินงานของชุมชน โดยการสร้างพื้นที่ให้เสียงของทุกคนได้ถูกฟังและมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ เช่น การประชุมชุมชน การสร้างคณะกรรมการที่มีความหลากหลายและการเปิดโอกาสให้กับกลุ่มที่มีอิทธิพลในชุมชน รวมถึงการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ โดยเทศบาลตำบลนาป่าควรให้การศึกษาและการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเสริมอำนาจของชุมชน เนื่องจากความรู้และทักษะที่ได้รับจะช่วยเสริมความสามัคคี สร้างสังคมที่มีคุณภาพและส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รัฐบาลควรสนับสนุนการศึกษาสำหรับทุกคนในชุมชน และสร้างสถานที่เรียนรู้ที่เข้าถึงได้สำหรับทุกคน นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมธุรกิจท้องถิ่น เทศบาลตำบลนาป่า และผู้ประกอบการในพื้นที่เทศบาลตำบลนาป่าควรส่งเสริมธุรกิจท้องถิ่นและการสนับสนุนผู้ประกอบการในชุมชนช่วยเสริมอำนาจของชุมชนโดยตรง โดยการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการท้องถิ่นมีทรัพยากรและการอบรมที่จำเป็น เช่น การให้สินเชื่อและการสนับสนุนในการพัฒนาธุรกิจ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ควรสร้างความตระหนักและการเชื่อมโยงภายในชุมชน โดยเทศบาลนาป่าควรสร้างความตระหนักในประชากรในชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ให้มีการเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกของชุมชนด้วยการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์ต่อชุมชน รวมถึงสนับสนุนการสร้างนวัตกรรม ดทศบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมในชุมชน เช่น การสร้างกลุ่มทำงานหรือโครงการที่สนับสนุนธุรกิจท้องถิ่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างโอกาสใหม่ๆ ให้แก่ชุมชน นอกจากนี้ควรมีการสร้างพื้นที่สำหรับการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยน เทศบาลควรสร้างสถานที่ที่เหมาะสม

สำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน เช่น สร้างพื้นที่สำหรับการประชุม ห้องสมุดชุมชน หรือพื้นที่สาธารณะที่สามารถใช้เพื่อการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนเสรีโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว จิระพงศ์ เรืองกุน และสายใจ ชุนประเสริฐ. (2561). การพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนพูนบำเพ็ญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 5(1), 46–57.

โกมินทร์ กุลเวชกิจ. (2558). รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

นภาภรณ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล และสุรวุฒิ ปัดไธสง. (2560). ทฤษฎีฐานรากในเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

พระชลญาณมุนี และเสาร์คำ ใส่แก้ว. (2567). รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. พระนครศรีอยุธยา : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พินทุสร โพธิ์อุไร. (2562). แนวคิดว่าด้วยการเสริมพลังชุมชนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ. วารสารพัฒนาสังคม, 21(2), 64-77.

ภูวไนย สุนา. (2564). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มิ่งขวัญ คงเจริญ และอาชัญญา รัตนอุบล. (2564). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้, วารสารวิจัย มสด, 7(2). 19-36.

รพีภัทร์ สุขสมเกษม. (2559) ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ. (2559). กระบวนการจัดการชุมชนเข้มแข็ง: รูปแบบปัจจัยและตัวชี้วัด. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, 5(2), 119-158.

วิรันทร์ดา เสือจอย. (2564). การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ และคณะ. (2559). การเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักสนับสนุนการพัฒนาระบบสุขภาพ.

อรทัย ก๊กผล. (2559). Urbanization เมื่อ “เมือง” กลายเป็นโจทย์ของการบริหารจัดการท้องถิ่นสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

อรทัย ปาอ้าย. (2558). รูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมวิจัยตามแนวคิดแบบเสริมสร้างพลังอำนาจในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาษาอังกฤษ

Diane Tracy. (1990). 10 steps to empowerment A common-sense guide to managing people. New York : William Morrow and Company.

Translated References

Kamolsak Wongsaikaeo, Jirapong Ruangkun, and Saijai Chunprasert. (2018). Community Development: A Case Study of Phun Bamphen Community, Phasi Charoen District, Bangkok. Community Development and Quality of Life Journal, 5(1), 46–57.

Gomin Gulwechkij. (2015). Economic Strengthening Patterns of Communities Based on the Sufficiency Economy Philosophy: A Case Study of Don Du Community, Pa Sang Sub-district, Chaturaphak Phiman District, Roi Et Province. Doctoral Dissertation in Philosophy (Sufficiency Economy). Graduate School: Mahasarakham Rajabhat University.

Napaphan Havanon, Pensiri Jiradechagun, and Surawut Patthaisong. (2017). Fundamental Principles of Community Empowerment. Bangkok: National Science and Technology Development Agency.

Phra Chalyanamuni and Saokum Saikaew. (2024). Power Enhancement Models for Strengthening Community Empowerment in Napa Forest Municipality, Mueang Chonburi District, Chonburi Province. Phra Nakhon Si Ayutthaya: Buddhist Research Institute, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Pinthuonsorn Phot-urai. (2019). Community Empowerment Approaches for Health Promotion. Social Development Journal, 21(2), 64-77.

Phuvanai Suna. (2021). Developing a Structural Linear Relationship Model of Factors Influencing the Empowerment of Teachers' Work in Expanding Educational Opportunities in the Northeastern Region. Doctoral Dissertation in Education. Graduate School: Sakon Nakhon Rajabhat University.

Mingkwan Kongcharoen and Achanya Rattanaubon. (2021). Developing a Community Empowerment Model to Enhance the Sustainability of Learning Communities. MSU Journal of Research, 7(2), 19-36.

Rapiiphat Sukhsomkasem. (2016). Factors Influencing Community Empowerment: A Case Study of Communities in Pak Kret Municipality, Nonthaburi Province. Bangkok: Thammasat University.

Wannatham Kanjansuwan. (2016). Community Empowerment Processes: Models, Factors, and Indicators. Journal of Political Science, 5(2), 119-158.

Wirandha Suejoi. (2021). Empowering School Administrators with Professional Standards Implementation in Schools under the Jurisdiction of the Singburi Primary Education Service Area Office. Bangkok: Silpakorn University.

Suwanra Janprasert et al. (2016). Community Strengthening. Bangkok: Health System Development Support Office.

Arotai Kokpon. (2016). Urbanization: When "City" Becomes the Focus of Modern Local Administration Management. Bangkok: Phra Pokklao Institute.

Arotai Paaai. (2015). Cultural Research Development Patterns Based on Empowerment Concepts in Secondary Schools. Doctoral Dissertation in Educational Research. Graduate School: Burapha University.

Diane Tracy. (1990). 10 steps to empowerment A common-sense guide to managing people. New York : William Morrow and Company.